

آزمون ۷ از ۱۲

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - مرحله پنجم (۱۴۰۰/۱۰/۲۴)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۲)

۱. گزینه ۱ درست است.
 دو واژه درست: «متلألی: تابان» «رضوان: بهشت»
 معنای واژه‌های دیگر:
 تلبیس: نیرنگ‌سازی - حقیقت را پنهان کردن - حيله و مکر به کار بردن.
 جلّت: بزرگ است.
 نفایس: چ نفیسه - چیزهای نفیس و گران بها
۲. گزینه ۴ درست است.
 واژه‌هایی که غلط معنی شده‌اند عبارت‌اند از:
 * صباحت: زیبایی - جمال * شاب: برنا - جوان * تشییع: همراهی و مشایعت کردن جنازه تا گورستان * شبگرد: شب‌رو
۳. گزینه ۱ درست است.
 واژه‌هایی که غلط معنا شده‌اند و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:
 (۱) متقارب (نزدیک به هم - کنار هم) * لفاف (پارچه و کاغذی که بر چیزی پیچند)
 (۲) شبگیر (سحرگاه - پیش از صبح) (۳) بالبداهه (بدون اندیشه قبلی)
 (۴) خیرخیر (سریع و آسان)
۴. گزینه ۴ درست است.
 واژه‌هایی که غلط املائی دارند و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:
 (۱) عظّت ← عزّت * ذوالجلالی ← ذوالجلالی (۲) ازرائیل ← عزرائیل * رقت ← رغبت
 (۳) عبدی ← ابدی * نذر ← نظر (۴) نحیب ← نهیب
۵. گزینه ۲ درست است.
 غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
 الف) بهر ← بحر (ب) الطفات ← التفات * ریهان ← ریحان
 ج) سلب ← صلب (د) نشعّه ← نشئه * غدر ← قدر * صحبا ← صهبا
۶. گزینه ۱ درست است.
 دو کلمه غلط و اصلاح آن‌ها:
 * متیغن ← متیقن (یقین داشته) * زمان ← ضمان (ضمانت)
۷. گزینه ۳ درست است.
 سراینده بیت گزینه پاسخ «سنایی» است.
۸. گزینه ۲ درست است.
 بررسی موارد دستوری خواسته شده:
 (۱) نعیم (به معنی نعمت و ناز - آسایش) فردوس (به معنی بهشت) اسم هستند و هر دو ترکیب، اضافی هستند.
 (۲) «زلف و خاک» به ترتیب در گروه نهادی و مسندی قرار دارند.
 (۳) فعل جمله اول «است» اسنادی است، ولی «که» پیوند وابستگی است.
 (۴) «مشکین» صفت نسبی به معنی مشک‌آلود - «مونس» صفت به معنی همدم، انس‌دهنده و رفیق (در بیت جانشین اسم شده است).
۹. گزینه ۳ درست است.
 شمارش افعال، منادا و افعال محذوف در گزینه‌ها:
 بیت سؤال: برآید - باش - نیاید - باش (۴ جمله) توجه: «کریم» مسند جمله قبل از خود است.
 (۱) فعل محذوف: آشامیدنی خون جگر {است} به این ترتیب: است - است - کنم - افتاده {است} (۴ جمله)
 (۲) است - ندانم - بگیرم - بگذارم (۴ جمله)

- (۳) به جان آمد (فعل مرکب) توجه: کلیم نهاد جمله است - واپس برد (۲ جمله)
- (۴) رفت - گفت - آید - نگه‌دار (فعل مرکب) (۴ جمله)
۱۰. گزینه ۴ درست است.
- در همه گزینه‌ها نقش تبعی معطوف به چشم می‌خورد، ولی در گزینه پاسخ معطوف همراه تکرار آمده است.
۱۱. گزینه ۳ درست است.
- بررسی افعال و گذرای آن‌ها:
- (۱) دارم - می‌برد (هر دو گذرا به مفعول ← سه جزئی)
- (۲) کند - نکند (هر دو گذرا به مفعول ← سه جزئی)
- (۳) نتواند برخاست - افتادست (هر دو ناگذر ← دو جزئی) توجه: «نتواند برخاست»؛ وجه مصدری است و در تعیین گذرایی آن باید به فعل اصلی آن توجه کرد.
- (۴) داشت - بود (هر دو گذرا، به ترتیب به مفعول و مسند ← سه جزئی)
۱۲. گزینه ۱ درست است.
- رابطه معنایی در گزینه پاسخ، تناسب و در گزینه‌های دیگر ترادف است.
۱۳. گزینه ۴ درست است.
- بررسی آرایه‌های هر گزینه:
- (۱) اغراق: شعر خوش حافظ عراق و فارس را تسخیر کرده است و اینک نوبت بغداد و تبریز شده است و نیز «شعر» استعاره دارد.
- توجه ۱: «عراق» به معنای مرکز و نیز گوشه‌ای در دستگاه‌های ماهور «تبریز» به معنای آشکار کردن و شعبه‌ای از موسیقی، می‌تواند سازنده ایهام یا ایهام تناسب باشد.
- توجه ۲: محتسب لقب امیر مبارزالدین حاکم ریاکار و متعصب عصر حافظ است.
- (۲) جناس ناقص بین بر - سر * پرویزن - پرویز و تشبیه سپهر به پرویزن.
- (۳) ایهام بر (دور) به معنی ۱- گردش ۲- پیاله‌گردانی و تناقض در «صاف سر خم دردی‌آمیز» است.
- (۴) «بانگ» به معنی خروش و صوت، ولی مجازاً به معنی آواز و صدا است. بیت فاقد تشبیه است.
۱۴. گزینه ۲ درست است.
- بررسی آرایه‌ها:
- (۱) «چشم» مجازاً نگاه و توجه * بوم‌سیرت: تشبیه دارد. (فاقد ایهام و دارای مجاز)
- (۲) کیمیای مهر تشبیه دارد - روی من به زر تشبیه شده است. * «روی» ایهام دارد به معنی: ۱- چهره ۲- فلز کم‌ارزش
- بیت فاقد مجاز است. توجه: «روی» به معنی فلز کم‌ارزش، آهن استعاره از وجود یا اشعار شاعر است. (چنین است خاک) بیت فاقد مجاز است.
- (۳) یک دو دم مجازاً زمان و مهلت کم. بیت فاقد تشبیه و ایهام است.
- (۴) خاکساران - آب رحمت تشبیه دارند. بیت فاقد ایهام و مجاز است. توجه: گاهی واژه (پست) ایهام دارد، ولی در این بیت فقط به یک معنا (پایین و هموار) آمده است.
۱۵. گزینه ۳ درست است.
- بررسی آرایه‌های گزینه پاسخ:
- (ج) تناقض: بی عمر زنده‌ام
- (د) ایهام: «عمر» به دو معنی: ۱- مثل عمر (محبوب من چون عمر شتاب دارد) ۲- عزیز (محبوب من عزیز و عمر من است)
- (ه) مجاز: ورد (که به معنی دعای زیر لب است) مجازاً به معنی ذکر، مناجات و دعا آمده است.
- (ب) حسن تعلیل: علت گذر سریع زمان عمرمان این است که در هر طرف لشکر حوادث برای نابودی ما کمین کرده است و عمر می‌تازد تا از حملات حوادث در امان بماند.
- مورد (الف) با داشتن آرایه تضاد (پادشاه و گدا) به‌عنوان مورد اضافه در نظر گرفته شده است.

۱۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد خواسته شده:

- (۱) جهان مجازاً یعنی مردم جهان، ولی «زاد» ایهام ندارد (فقط ب یک معنی آمده است).
- (۲) هر دو مصراع اغراق دارد: هیچ فتنه‌ای در زمان حکومت تو حادث نشد و در خوشبختی به روی مردم گشوده شد و دو کنایه: (دست فتنه بیست - در اقبال بگشاد) مشهود است.
- (۳) سه جان‌بخشی: دهر - ایام - فتنه * تضاد بین بست و گشاد / فتنه، اقبال (فاقد تناقض)
- (۴) در تشبیه «مادر دهر» مشبه یعنی «دهر» جان‌بخشی شده است.

۱۷. گزینه ۱ درست است.

«فرو گفتن» در همه گزینه‌ها به معنی «گفتن» است به جز گزینه پاسخ. در گزینه پاسخ به معنی (سر دادن و خواندن) است.

۱۸. گزینه ۲ درست است.

مفهوم عبارت سؤال «امیدواری به هر لحظه زندگی» است که در گزینه پاسخ مفهوم مقابل آن دیده می‌شود.

۱۹. گزینه ۳ درست است.

بیت سؤال و تمام گزینه‌ها به «زندگی پس از مرگ و ضرورت تدارک توشه‌ای برای آن» اشاره دارند، ولی مفهوم گزینه پاسخ، «داشتن آرزوی مرگ و آزادی جان از زندان تن» است.

۲۰. گزینه ۳ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و همه گزینه به «نقش حتمی و غیر قابل انکار تقدیر در تصمیم‌گیری‌ها و چاره‌اندیشی‌های انسان» اشاره دارند، ولی گزینه پاسخ به «اقرار عجز عاشق در قبال غم معشوق» می‌پردازد.

۲۱. گزینه ۴ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و گزینه‌ها به «ارزشمندی سپر دفاعی دل انسان در برابر نفوذ و ورود شیطان» اشاره دارند، ولی مفهوم گزینه پاسخ بر «تابودی غم با حصول وصال» تأکید دارد.

۲۲. گزینه ۲ درست است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

- (۱) عاقلان از حال عاشقان خبر ندارند. (۳) واگذاری حل مشکلات به دل (انجام دلانۀ امور)
- (۴) عقل همچون من از خود بی خود گشته است.

۲۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم همه گزینه‌ها به «فراموشی خداوند از شدت حضور در کائنات» اشاره دارد، ولی مفهوم گزینه پاسخ به «وحدت وجود و حضور جلوه جمال الهی در جهان هستی» می‌پردازد.

۲۴. گزینه ۱ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ: «وابستگی به هستی و متعلقاتش، نتایج بی‌ارزش در پی خواهد داشت.»

۲۵. گزینه ۲ درست است.

در این سؤال مورد «الف» با مفهوم «هرکسی لیاقت ورود به وادی عشق را ندارد.» اضافه در نظر گرفته شده است.

عربی، زبان قرآن (۲)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

«ما من دابة»: هیچ جنبنده‌ای نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۳)، «أمم»: گروه‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۲)، «یطیر»: پرواز می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳) ← کتاب ۱۱، ص ۳۱ و ۳۴ درس ۳

۲۷. گزینه ۳ درست است.

«من»: هرکس (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴)، «یشاهد»: می‌بیند (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴) ← کتاب ۱۱، ص ۳۲ درس ۳

۲۸. گزینه ۳ درست است.

«الدیاج»: ابریشم (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴)، «وفقاً لألسنتهم»: براساس زبانشان (رد گزینه‌های ۲ و ۴) ← کتاب ۱۱، ص ۴۶ و ۴۷ درس ۴

۲۹. گزینه ۲ درست است.

«ثمانین ألف»: هشتاد هزار «سته و ثمانین»: هشتاد و شش هزار (رد گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴)، «تخفيض»: تخفیف (رد گزینه ۴)، «اكثرینا»: خریدیم (رد گزینه ۳) ← کتاب ۱۱، ص ۱۰ و ۱۵ درس ۱

۳۰. گزینه ۱ درست است.

«تاهیا»: بازدارنده (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴)، «معینا»: یاری‌رساننده (رد گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴) ← کتاب ۱۱، ص ۲۶ درس ۲

۳۱. گزینه ۲ درست است.

«آلاف أستان»: هزاران دندان (رد گزینه‌های ۳ و ۴)، «في سنة واحدة»: در یک سال (رد گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴)، «آلاف»: هزاران (رد گزینه ۳) ← کتاب ۱۱، ص ۳۹ درس ۳

۳۲. گزینه ۴ درست است.

«حارس المرمى»: دروازه‌بان (رد گزینه‌های ۱ و ۳)، «تعادل»: فعل ماضی به معنای برابر شوند (رد گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳)، «الفریقان»: دو تیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، «سبب»: سبب شد (رد گزینه ۱) ← کتاب ۱۱، ص ۳۸ درس ۳

۳۳. گزینه ۳ درست است.

«یستهلكون»: مصرف می‌کنند (رد گزینه ۱)، «كان لـ...»: داشت (رد گزینه ۲)، «لیس شيء أنقل...»: چیزی سنگین‌تر از ... نیست (رد گزینه ۴) ← کتاب ۱۱، ص ۹۱

۳۴. گزینه ۴ درست است.

«جمال المرء فصاحة لسانه»: زیبایی انسان، شیوایی گفتار اوست.

۳۵. گزینه ۳ درست است

«زیاد می‌شوند»: تزداد / تكثر (رد گزینه‌های ۱ و ۴)، «تابستان»: الصيف (رد گزینه ۱)، «سبز می‌شود»: تصبح / تصیر خضراء (رد گزینه ۲)، «شاخه‌ها»: غصون (رد گزینه ۳)

ترجمه درک مطلب:

حکایت می‌شود در روزگار قدیم، یکی از تاجران کیسه‌ای که در آن ۳۰۰ دینار بود، از دست داد. پس در خیابان‌های شهر با صدای بلند فریاد زد: «کسی که کیسه‌ای که در آن ۳۰۰ دینار است بیابد، اگر آن را به صاحبش بازگرداند، نصف آنچه در کیسه است از آن اوست.» روزها سپری شد و کشاورزی فقیر کیسه را یافت. پس دوست داشت آن را بازگرداند و پاداش بگیرد، اما تاجر وقتی که کیسه‌اش را دید خواست که مبلغ را به او ندهد، پس از او پرسید: «یک زمره داخل کیسه کنار پول بود، آیا [زمره] در آن است؟» کشاورز تعجب کرد و به نام خدا قسم خورد که غیر از مبلغ چیزی در کیسه ندیده است. پس بین آن دو نبردی درگرفت و نزد قاضی رفتند. قاضی از تاجر ویژگی‌های زمره را سؤال کرد. تاجر بسیار فکر کرد و پاسخ ندانست. در این جا قاضی به نیرنگ تاجر پی برد و به کشاورز گفت: «کیسه را نزد خودت نگه دار، و اگر کسی حاضر نشد درباره آن سؤال کند، کیسه از آن توست؛ زیرا در کیسه تاجر زمره است.» تاجر سراسیمه شد و شروع به عذرخواهی از همگان کرد و کیسه را دریافت کرد و آن مبلغ را با کشاورز تقسیم کرد و آن دو رفتند.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

کدام عبارت در ارتباط با مفهوم متن است؟

(۱) هرکس بسیار تلاش کند به هدفش می‌رسد! (۲) نجات انسان در سلامت قلب و زبانش است!

(۳) سکوت طلا و سخن از نقره است! (۴) خوش خلقی نیمی از دین است!

۳۷. گزینه ۱ درست است.

کدام گزینه درست است؟

- (۱) کشاورز ۱۵۰ دینار می‌خواست!
(۳) مبلغ داخل کیسه نبود!
۳۸. گزینه ۳ درست است.
کدام گزینه نادرست است؟
(۱) قاضی متوجه فریب تاجر شد!
(۳) تاجر بخاطر از دست دادن زمرد، تعجب کرد!
۳۹. گزینه ۱ درست است.
چرا تاجر از ابتدا، حقیقت را نگفت؟ زیرا او ...
(۱) می‌خواست که مبلغ را با کسی تقسیم نکند!
(۳) زمرد را همراه با مبلغ دریافت نکرد!
۴۰. گزینه ۲ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۱) باب «إفعال» فاعله «التَّاجِر» (۳) باب «إفعال» (۴) مضارع، ثلاثی مجرد
۴۱. گزینه ۳ درست است.
رد گزینه‌ها به ترتیب:
(۱) اسم مکان، مضاف‌إلیه و مجرور (۲) خبر (۴) اسم مکان
۴۲. گزینه ۴ درست است.
رد گزینه‌ها به ترتیب:
(۱) ثلاثی مجرد، فاعله «التَّاجِر» (۲) متعد
(۳) فعله الماضي «أعذر» ص: إعتذر، مفعوله «الجميع» مجرور بحرف جر است.
۴۳. گزینه ۲ درست است.
وَد ← وُد (بضم الواو)
۴۴. گزینه ۱ درست است.
«النظارة الشمسية»: عینک آفتابی. «أداة لحفظ العيون من الشمس و المطر» تعریف «المظلة»، چتر است.
۴۵. گزینه ۳ درست است.
«مَجْرَب»: مفعول (رد گزینه ۱)، «مُساعدَة»: مصدر باب مفاعلة (رد گزینه ۲)، «مُؤَلَّف»: اسم فاعل، «معجم»: مضاف‌إلیه (رد گزینه ۴)
۴۶. گزینه ۲ درست است.
«مطبوعه» اسم مکان (رد گزینه ۱)، «سیارة» بر وزن «فعالة» بر ابزار و دستگاه دلالت می‌کند. (رد گزینه ۳)، «خَبَاز» بر وزن «فَعَال» بر شغل دلالت می‌کند. (رد گزینه ۴)
۴۷. گزینه ۱ درست است.
«یسمع» فعل شرط و جمله اسمیه «فله أجر عظیم» جواب شرط است.
«ما»: چه (رد گزینه ۲)، «من»: کسی که و جمله خالی از جواب شرط (رد گزینه ۳)، «من»: چه کسی؟ (رد گزینه ۴)
۴۸. گزینه ۴ درست است.
«المؤمنون»: فاعل (رد گزینه ۱)، «مجتهد»: صفت (رد گزینه ۲)، «التاریخی»: صفت (رد گزینه ۳)
۴۹. گزینه ۳ درست است.
اسم تفضیل در حالت مقایسه بین دو اسم مؤنث، بر وزن «أفعل» می‌آید.

۵۰. گزینه ۱ درست است.

«فلاة»: ج فلات (رد گزینه ۲)، «حمار»: ج حمیر (رد گزینه ۳)، «جوال»: (تلفن همراه) ابزار است.

دین و زندگی (۲)

۵۱. گزینه ۳ درست است.

هر پیامبر جدیدی که از طرف خداوند مبعوث می‌شد، نه تنها پیامبران گذشته را انکار و رد نمی‌کرد، بلکه آن‌ها را تصدیق می‌کرد و از مردم می‌خواست که به فرمان خدا از او پیروی کنند. صفحه ۲۲

۵۲. گزینه ۲ درست است.

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر (ص) به‌جز دریافت وحی ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد. صفحه ۲۹

۵۳. گزینه ۴ درست است.

معجزه آخرین پیامبر الهی باید به‌گونه‌ای باشد که علاوه بر مردم زمانه پیامبر، آیندگان نیز معجزه بودن آن را پذیرفته و تأیید کنند. صفحه ۴۲

۵۴. گزینه ۱ درست است.

خداوند در آیه ۳۸ سوره یونس می‌فرماید: «بگو اگر تمامی انس و جن جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند، نمی‌توانند همانند آن را بیاورند، هرچند پشتیبان هم باشند». صفحه ۴۲

۵۵. گزینه ۴ درست است.

اشاره قرآن به نظریه انبساط جهان نمونه‌ای از ذکر نکات علمی بی‌سابقه قرآن کریم در هزار و چهارصد سال قبل بوده و بخشی از اعجاز محتوایی قرآن کریم است. صفحه ۴۵ و ۴۷

۵۶. گزینه ۱ درست است.

خداوند در آیه ۴۸ سوره عنکبوت می‌فرماید: «پیش از آن هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود آن را نمی‌نوشتی که در این صورت کجروان به شک می‌افتادند. صفحه ۴۸

۵۷. گزینه ۲ درست است.

در گزینه‌ها به بخش‌هایی از حدیث امام باقر (ع) اشاره شده است و در مجموع در گزینه ۲ به هر دو بخش پرسش به‌درستی پاسخ داده شده است. صفحه ۵۶

۵۸. گزینه ۱ درست است.

امام علی (ع) می‌فرماید: «من همچون بچه شتر از شیر گرفته‌شده که دنبال مادرش می‌رود، از آن بزرگوار پیروی می‌کردم». صفحه ۹۷

۵۹. گزینه ۴ درست است.

جناب ابوطالب به پیشنهاد پیامبر اکرم (ص) نام ایشان را «علی» گذاشت - سه یا چهار سال بیشتر نداشت که به خانه پیامبر آمد و تا چندین سال نزد او زندگی کرد. صفحه ۹۷

۶۰. گزینه ۳ درست است.

حضرت علی (ع) در شعب ابی‌طالب در سه سالی که پیامبر در محاصره اقتصادی قرار داشت، به فرمان پدر مسئولیت حفظ جان رسول خدا (ص) را بر عهده گرفت. صفحه ۹۷

۶۱. گزینه ۳ درست است.

هنگامی که وحی بر پیامبر (ص) نازل شد (روز اول بعثت) آوای اندوهگین شیطان را شنیدم. گفتم: ای رسول خدا این فریاد اندوهناک چیست؟ پاسخ داد: این شیطان است که از پرستش خود ناامید شده است. صفحه ۹۷

۶۲. گزینه ۲ درست است.

جابر بن عبدالله انصاری از یاران خوب رسول خدا می‌گوید «در کنار خانه خدا و در حضور رسول خدا بودیم که علی (ع) وارد شد. ... ایشان فرمود: سوگند به خدایی که جان من در دست قدرت اوست این مرد و شیعیان و پیروان او رستگارند.» صفحه ۹۸

۶۳. گزینه ۱ درست است.

پیامبر(ص) در سال یازدهم هجری در حالی جان به جان آفرین تسلیم کرد که بارها حضرت علی(ع) را به عنوان امیرالمؤمنین، برادر، وصی و جانشین خود معرفی کرده بود. صفحه ۹۸

۶۴. گزینه ۲ درست است.

حضرت علی(ع) به فردی که در کشاکش جنگ جمل دچار تردید در شناخت حق شده بود، فرمود: می خواهی حق را به وسیله شخصیت ها بشناسی؛ در حالی که شخصیت ها هستند که باید با مقیاس حق سنجیده شوند. ابتدا حق را بشناس تا بتوانی اهل آن را بشناسی ... صفحه ۱۰۲

۶۵. گزینه ۴ درست است.

خداوند در آیه شریفه ۱۴۴ سورة آل عمران می فرماید: «و محمد(ص) نیست مگر فرستاده ای که پیش از او رسولان دیگری بودند. پس اگر او بمیرد یا کشته شود، آیا شما به گذشته (و آیین پیشین و جاهلی خود) بازمی گردید؟» این عبارت قرآنی در واقع هشدارى نسبت به ممنوعیت عقب گرد فرهنگی و دینی جامعه است. صفحه ۱۱۱

۶۶. گزینه ۱ درست است.

معاویه پس از به دست گرفتن حکومت بر مسلمانان، تعهد داده بود که یزید را جانشین خود قرار ندهد ولی این پیمان را زیر پا گذاشت. صفحه ۱۱۲

۶۷. گزینه ۴ درست است.

پیامبر(ص) پس از بیان جایگاه علمی علی(ع) فرمود: «دروغ می گوید کسی که می پندارد مرا دوست دارد، ولی کینه تو (یعنی علی(ع)) را در دل دارد.» صفحه ۹۹

۶۸. گزینه ۳ درست است.

علی(ع) با بیم دادن مردم از حکومت بنی امیه می فرماید: «به خدا سوگند بنی امیه چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهند که حرامی باقی نماند مگر آنکه حلال شمارند ...» صفحه ۱۱۲

۶۹. گزینه ۲ درست است.

ابن ابی الحدید از اندیشمندان اهل سنت، در مقدمه شرح نهج البلاغه خود می نویسد: «به حق سخن علی را از سخن خالق (قرآن) فروتر و از سخن مخلوق برتر خوانده اند.» صفحه ۱۰۱

۷۰. گزینه ۳ درست است.

پرسش منفی است و مراجعه به آراء و نظرات مردم به جای رجوع به نظرات حاکمان جامعه اسلامی، در زمره این چالش ها نیست. صفحه ۱۱۳ تا ۱۱۶

۷۱. گزینه ۲ درست است.

جابر بن عبدالله انصاری می گوید: «در کنار خانه خدا و در حضور رسول خدا بودیم که علی(ع) وارد مسجد شد. پیامبر درباره ایشان فرمود: این مرد اولین ایمان آورنده به خدا، وفادارترین شما در پیمان و ... است. آنگاه آیه ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ نازل شد.» صفحه ۹۸

۷۲. گزینه ۱ درست است.

برخی از عالمان وابسته به بنی امیه و بنی عباس و گروهی از علمای اهل کتاب مانند کعب الاحبار که ظاهراً مسلمان شده بودند از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تعلیم آیات قرآن و معارف اسلامی پرداختند. صفحه ۱۱۴

۷۳. گزینه ۳ درست است.

با اینکه سال ها بعد، منع نوشتن حدیث پیامبر(ص) برداشته شد و حدیث نویسی رواج یافت، اما به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر(ص) و به دلیل فوت و یا شهادت، احادیث زیادی تحریف و یا جعل شد که احادیث صحیح از میان آن ها قابل تشخیص نبود. صفحه ۱۱۳

۷۴. گزینه ۴ درست است.

تغییر مسیر و تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت، جامعه مؤمن و فداکار عصر پیامبر(ص) را به جامعه‌ای راحت‌طلب و بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم(ص) مبدل کرد. صفحه ۱۱۶

۷۵. گزینه ۱ درست است.

افزایش احتمال خطا در نقل احادیث یکی از نتایج منع کتابت حدیث و اتکاء صرف به حافظه افراد و نقل سینه به سینه روایات است. صفحه ۱۱۳

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۳ درست است.

در واقع او ابتدا فکر کرده است خدایی که الهیون معتقدند یک موجود مادی بوده و مانند سایر موجودات مادی، مکانی را اشغال نموده است؛ به‌طوری‌که حتی می‌توان او را دید یا لمس کرد. در صورتی که می‌دانیم این تصور درباره خدا، خطایی بیش نیست و در واقع او خدایی را انکار کرده است که اساساً مورد اعتقاد خداشناسان نیست. از همین جاست که باید بگوییم یکی از دلایل انکار خدا، داشتن تصور نادرست درباره خداوند است. صفحه ۶

۵۲. گزینه ۲ درست است.

برای اینکه حواس ما قادر به درک چیزی باشد، باید آن شیء بتواند بر روی حواس ما تأثیر گذارد و برای اینکه چیزی بتواند بر روی حواس انسان اثر بگذارد، باید جنبه مادی داشته باشد. یعنی تنها موجودات مادی هستند که بر روی حواس ما اثر می‌گذارند و ما را از وجود خود آگاه می‌سازند. در مورد موجودات مادی نیز اگر این اثر چنان ناچیز باشد که برای ما نامحسوس باشد، باز هم ما قادر به درک آن نخواهیم بود. باید توجه داشت که موجودات غیر مادی نیز در برابر تور حواس ما هستند، منتها حواس انسان قادر به درک آن‌ها نیست. صفحه ۸ و ۹.

۵۳. گزینه ۴ درست است.

انکار وجود خدا هیچ‌گونه ارتباطی با دستاوردهای علمی ندارد و علوم تجربی هرگز نمی‌توانند وجود خدا را انکار نمایند. در سال گذشته به این نکته مهم اشاره کردیم و گفتیم که اگر نتوانیم وجود چیزی را با حس و تجربه درک کنیم، این ناتوانی ما دلیل بر نیستی آن چیز نخواهد بود. اگر بنا شود که ما تمام آنچه را که با یکی از حواس پنجگانه خود درک و دریافت نمی‌کنیم، انکار نماییم در این صورت بسیاری چیزها در این جهان پهنور حتی برخی از دستاوردهای علم را نیز باید منکر شویم. باید توجه داشت که اثبات خداوند، روش علمی دارد و بنابراین، گزینه‌هایی که روش علمی را ناتوان از اثبات یا انکار موجودات غیرمادی می‌دانند، درست نیستند؛ این فقط علوم تجربی است که از اثبات یا انکار موجودات غیرمحسوس ناتوان است. صفحه ۷

۵۴. گزینه ۱ درست است.

همان پاسخ قبلی. ضمناً باید توجه داشت که الکترون و نوترون به‌دلیل اینکه بسیار کوچک هستند، قابل مشاهده مستقیم نیستند و عقل و فکر آدمی، وجود مادی ندارند و از شواهد می‌توان به وجود آن‌ها پی برد و مدار گردش ماه به دور زمین نیز، یک مدار فرضی است. صفحه ۸ و ۹

۵۵. گزینه ۴ درست است.

بخشی از جهان هستی که جنبه مادی دارد، طبیعت و قسمت دیگر که جنبه غیرمادی دارد، ماورای طبیعت نامیده می‌شود. ماورای طبیعت، جهان موجودات غیرمادی است که نهان از حواس ظاهری انسان هستند؛ از قبیل خدا، روح و ملائکه. پاورقی صفحه ۱۰

۵۶. گزینه ۱ درست است.

کسانی که با تکیه بر مطالب علمی به اثبات جهان غیر مادی یا ماورای طبیعت می‌پردازند، از اثر پی به مؤثر می‌برند. یعنی با استفاده از مقدماتی که علوم در اختیار انسان قرار می‌دهد و با به‌کار گرفتن نیروی عقل و استدلال، ره به سوی مسائل غیر مادی می‌گشایند. پاورقی صفحه ۱۰

۵۷. گزینه ۲ درست است.

خصوصیت اصلی هر پدیده، نیاز و احتیاج است. صفحه ۱۶

۵۸. گزینه ۱ درست است.

تمام اختراعات و کشفیات علمی بر اساس همین کنجکاوی و حس علت‌یابی و جست‌وجوگری انسان صورت گرفته است. اگر چنین احساس اصیل و ریشه‌داری در اعماق عقل و فکر انسان وجود نمی‌داشت، هرگز با تحمل زحمات فراوان به جست‌وجو و کاوش برای یافتن علت پدیده‌ها نمی‌پرداخت و در نتیجه قدم در عالم علم و پیشرفت‌های علمی نمی‌گذاشت. علت اینکه دانشمندی سالیان دراز عمر خود را در راه کشف علت پدیده‌ای صرف می‌کند این است که او یقین دارد که این پدیده را علتی است و هرگز نمی‌تواند بدون علت باشد.

باید توجه داشت که حس علت‌یابی برای شناسایی امور مادی نیز مورد نیاز است. صفحه ۱۶ و ۱۷

۵۹. گزینه ۴ درست است.

به هر کجای جهان که نظر کنیم آثاری از وابستگی و نیازمندی به غیر را مشاهده می‌کنیم. تمامی جهان طبیعت را پدیده‌ها پر کرده‌اند و اساساً جهان طبیعت چیزی جز گردهمایی پدیده‌ها نیست.

باید توجه داشت که علاوه بر جهان طبیعت، بخش عمده‌ای از جهان ماورای طبیعت نیز پدیده هستند؛ زیرا نیازمند علت هستند. در این میان فقط خداوند است که بی‌نیاز از علت است. بنابراین گزینه مورد نظر از همه عبارات کامل‌تر و دقیق‌تر است. صفحه ۱۶ و ۱۷

۶۰. گزینه ۳ درست است.

به صفحه ۱۷ و ۱۹ مراجعه کنید.

۶۱. گزینه ۳ درست است.

خداوند به‌عنوان علت هستی‌بخش جهان، خود پدیده نیست؛ زیرا اگر پدیده باشد، جزئی از عالم پدیده‌ها خواهد بود و نه علت آن. توجه به این نکته اهمیت فراوان دارد که هرچه پدیده باشد و نیازمند علت، خود جزئی از جهان پدیده‌ها خواهد بود و بنابراین علت هستی‌بخش جهان، حتماً باید بی‌نیاز از علت بوده و پدیده نباشد وگرنه جزو جهان پدیده‌ها می‌گردد. باید توجه داشت که صرف اینکه بگوییم خداوند موجودی مادی و محسوس نیست، نتیجه نمی‌دهد که پدیده نباشد؛ زیرا موجودات غیر مادی و غیر محسوس فراوانی داریم که همگی پدیده هستند. صفحه ۱۹

۶۲. گزینه ۲ درست است.

خداشناسان اظهار می‌دارند طبیعت نمی‌تواند همان موجود بی‌علت باشد؛ چون سراسر طبیعت مادی خصوصیات پدیده بودن نظیر حرکت و تغییر و تجزیه و ترکیب و محدودیت و غیره را دارد و هرگز نمی‌تواند بدون علت باشد. بنابراین گزینه‌هایی که در آن‌ها از حرکت یاد شده است، نمی‌توانند نقاط مشترک پدیده و غیره پدیده باشند. صفحه ۲۰ و ۲۱

۶۳. گزینه ۱ درست است.

تردیدی وجود ندارد که موجود بی‌علت باید موجودی باشد که برخلاف ماده و طبیعت هیچ‌یک از خصوصیات پدیده بودن را نداشته باشد و چون موجودات مادی بدون شک، همه پدیده‌اند، نظام موجود بدون علت - که خود علت همه پدیده هاست - مادی نیست و هیچ‌یک از آثار پدیده را نیز در همراه خود ندارد و آن خداست. صفحه ۲۱

۶۴. گزینه ۲ درست است.

گریز از عقل، عامل اصلی رویگردانی انسان از حقایق، ازجمله وجود خداوند یکتا و خالق جهان است. صفحه ۲۴

۶۵. گزینه ۴ درست است.

یکی از مهم‌ترین عواملی که سبب رویگردانی انسان از خالق می‌شود انحرافات اخلاقی است. ... روح بی‌آلایش خودبه‌خود گرایش به سوی خداپرستی دارد، اما دل‌های آلوده هرگز صلاحیت درک حقیقت با عظمتی چون مبدأ هستی را ندارند. صفحه ۲۵

۶۶. گزینه ۱ درست است.

مادیگری عقیدتی عبارت است از اینکه انسان جز ماده چیزی را قبول نکند و تمام هستی را منحصر در عالم ماده بداند و در نتیجه خدا را انکار نماید.

باید توجه داشت که «قبول نداشتن چیزی جز ماده»، تعریف مادیگری عقیدتی است و نتیجه آن انکار خداست. پاورقی صفحه ۲۵

۶۷. گزینه ۴ درست است.

وقتی انبیاء برای نجات بشریت از جانب خداوند به پیامبری برگزیده شدند ... حتی مقدس‌مآبانی که خود را بندگان خاص خدا

می‌دانستند، چون مرحله آزمایش الهی پیش آمد نتوانستند پا روی تمایلات نفسانی و خودخواهی خود گذارند و تسلیم حقیقت شوند. صفحه ۲۶

۶۸. گزینه ۳ درست است.

گزینه «برداشت‌های نادرست» ارتباطی با ایجاد عقده‌های روانی ندارد، اما سایر گزینه‌ها زمینه‌ساز ایجاد عقده‌های روانی در فرد و چه‌بسا انکار خداوند هستند. صفحه ۲۶ و ۲۷

۶۹. گزینه ۲ درست است.

یکی دیگر از عواملی که سبب روگردانی عده‌ای از ایمان به خدا می‌گردد این است که این عده در دوران نوجوانی پاره‌ای مطالب را در اثبات وجود خدا یا سایر معارف دینی از افراد غیرمتخصص فرا می‌گیرند که از استحکام علمی و عقلی کافی برخوردار نیست.

باید توجه داشت که سایر گزینه‌ها نیز درست هستند، اما ریشه همه آن‌ها برخوردار نبودن از استحکام علمی و عقلی کافی است. صفحه ۲۸

۷۰. گزینه ۳ درست است.

شرط اول برای نجات و سعادت انسان این است که در انتخاب معتقدات خویش از هرگونه سهل‌انگاری و غرض‌ورزی پرهیز نماید و هیچ مطلبی را از هیچ کسی بدون دلیل کافی نپذیرد. فریب نام و آوازه شخصیت‌ها و گروه‌ها و مکتب‌ها را نخورد و در تمام موارد پیرو عقل و منطق باشد.

باید توجه داشت که حتی پذیرش وحی نیز مستلزم به‌کارگیری عقل است. صفحه ۳۱

۷۱. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه تعالیم آسمانی در جهان هیچ موجودی استقلال ندارد. یعنی درست است که هر یک از موجودات دارای قدرت و منشأ اثرند، ولی هیچ‌یک از این‌ها، اثر و نیروی خود را از خود ندارند، بلکه همه را خداوند به آن‌ها داده است تا آنجا که می‌توان گفت در اصل یک نیرو یا یک مؤثر یا یک اراده بیشتر در جهان وجود ندارد و آن خداوند متعال است؛ زیرا هر چیز دیگری که غیر از اوست، نیرو و اثر خود را از خدا گرفته و همه موجودات مادی و غیرمادی در هستی وامدار اویند و هیچ‌گونه استقلالی ندارند. تنها کسی که از هر جهت مستقل است و هستی و قدرت و اراده‌اش از خود اوست، خدا است و پس. صفحه ۳۶

۷۲. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۳۶ و ۳۷ مطالعه شود.

۷۳. گزینه ۳ درست است.

در تعالیم دینی آمده است که خداوند بندگانی را که دوست دارد به سختی‌ها و دشواری‌ها گرفتار می‌کند تا از این طریق به کمال وجودی خویش نائل شوند. ... که بلای دوست تطهیر شماست / علم او بالای تدبیر شماست صفحه ۴۷ و ۴۸

سختی‌ها و شدائد انسان را از عالم خودبینی و خودپرستی بیرون می‌آورد. صفحه ۴۹

۷۴. گزینه ۴ درست است.

آری شاید تعجب‌آور باشد اگر گفته شود آن بت اعظمی که سرچشمه شرک پنهان است و گاهی عاقل‌ترین افراد نیز از دیدنش ناتوانند، چیزی جز خود انسان نیست؛ میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست / تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز صفحه ۳۹

۷۵. گزینه ۱ درست است.

در صورتی مسائل و مشکلات منجر به کمال و سعادت انسان می‌شوند که اولاً انسان خود در به وجود آمدن آن‌ها نقشی نداشته باشد. ... ثانیاً بستگی به نوع برخوردی دارد که شخص در برابر آن‌ها انتخاب می‌کند. اگر مقاومت و ایستادگی و مبارزه و صبر و تلاش را در پیش گیرد، در این صورت سختی‌ها عاملی سازنده است، ولی اگر راه تسلیم و تنبلی و بی‌حالی و بی‌تابی در پیش گیرد، سختی‌ها عامل تخریب و بدبختی خواهند بود. صفحه ۴۹ و ۵۰

انگلیسی (۲)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

a few به تعداد کمی است جنبه مثبت دارد و قبل از قابل شمارش به کار می‌رود. بعد از کلماتی مثل only و just معمولاً a few به کار می‌رود. Few به معنی تعداد خیلی کم یا هیچ است و در جملات جنبه و مفهوم منفی دارد و معنی جملات را منفی می‌کند.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

برای جمع بستن کلمه soap که یک اسم غیرقابل شمارش است، از کلمه bar به عنوان واحد صابون استفاده می‌شود. برای مثال: four bars of soap به معنی چهار قالب صابون است.

۷۸. گزینه ۴ درست است.

کدام جمله از لحاظ دستوری درست است؟
صفت some به معنی مقداری و تعدادی یا بعضی است که قبل از اسم غیرقابل شمارش و قابل شمارش در جملات مثبت و گاهی سؤالی به کار می‌رود.
قید hardly به معنی بندرت و به سختی است. یک قید تکرار منفی است و hardly خود به خود جملات را منفی می‌کند.
صفت any به معنی هیچ است در جملات منفی و گاهی سؤالی به کار می‌رود.

۷۹. گزینه ۳ درست است.

بعد از فعل قید به کار می‌رود و در این جمله studied فعلی اصلی است. بنابراین a lot به معنی زیاد یک قید و بقیه گزینه‌ها صفت هستند که باید قبل از اسم به کار روند.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

مردم خیلی زیاد به استفاده از تلویزیون، موبایل و تلفن عادت کردند که دشوار است تصور کنیم که زندگی بدون آن‌ها چگونه خواهد بود.

(۱) تصور یا خیال کردن (۲) مقایسه کردن (۳) ذخیره کردن، نجات دادن (۴) تغییر یافتن

۸۱. گزینه ۳ درست است.

زمانی که به یک کشور خارجی سفر می‌کنید و تصمیم می‌گیرید که در آن‌جا زندگی کنید، باید به عقاید و باورهای آن کشور احترام بگذارید، با وجود اینکه آن‌ها از عقاید و باورهای شما متفاوت است.

(۱) مقایسه کردن / اما (۲) احترام گذاشتن / به جای اینکه
(۳) احترام گذاشتن / علی‌رغم، با وجود اینکه (۴) وجود داشتن / علی‌رغم

۸۲. گزینه ۴ درست است.

یک تلفن موبایل خیلی خوبی دارم و برای من ضروری است که آن را با خودم داشته باشم زیرا اطلاعات خیلی زیادی را در آن ذخیره کردم.

(۱) ارتباط برقرار کردن (۲) محافظت کردن
(۳) از دست دادن، گم کردن (۴) ذخیره کردن، نجات دادن

۸۳. گزینه ۱ درست است.

امروزه، بچه‌های زیادی مشکلات عاطفی زیادی دارند، زمانی که آن‌ها والدین‌شان را از دست می‌دهند، زیرا آن‌ها فکر می‌کنند که هیچ‌کسی وجود ندارد که به آن‌ها کمک کند تا اینکه زندگی بهتری را داشته باشند.

(۱) عاطفی یا هیجانی (۲) طبیعی (۳) فیزیکی، جسمانی (۴) عمومی

۸۴. گزینه ۲ درست است.

ما انتظار نداشتیم که به موقع به آن جلسه برسیم، زیرا ترافیک خیلی زیادی در خیابان‌ها وجود داشت، اما خوشبختانه توانستیم به موقع به آن‌جا برسیم.

(۱) به طور مؤثر (۲) خوشبختانه (۳) به طور جدی (۴) ضرورتاً

۸۵. گزینه ۳ درست است.

A: آیا هیچ‌گاه بیرون می‌روید و وقت آزاد خود را با دوستان خود بگذرانید؟

B: بله، می‌روم. بعضی اوقات با دوستان خودم بیرون می‌روم تا از وقت آزادم بسیار لذت ببرم.

(۱) نزدیک نشدن، فاصله گرفتن (۲) خاموش کردن (آتش و سیگار)

(۳) گذراندن وقت با دوستان در بیرون، با دوستان بیرون رفتن (۴) تشکیل دادن

۸۶. گزینه ۲ درست است.

تا حد امکان هیچ‌چیزی مانع من برای یادگیری خیلی خوب زبان انگلیسی نبود. از مطالب مختلف برای بهبود بخشیدن مهارت گفتاری انگلیسی خودم استفاده کردم.

(۱) شگفت‌زده کردن (۲) مانع شدن، جلوگیری کردن

(۳) وجود داشتن (۴) ارتباط برقرار کردن

۸۷. گزینه ۴ درست است.

A: آیا معمولاً یک رابطه خیلی خوبی با همکلاسی‌های خود دارید تا اینکه بتوانید در موضوعات درسی مختلف مثل ریاضی، فیزیک، شیمی و غیره به یکدیگر کمک کنید؟

B: بله، البته.

(۱) توضیح / از همه مهم‌تر یا بالاتر (۲) احترام گذاشتن / مثل

(۳) رابطه / به‌جای، در عوض (۴) رابطه / از قبیل، مثل

۸۸. گزینه ۱ درست است.

(۱) جواب یا پاسخ دادن (۲) گزارش دادن (۳) احترام گذاشتن (۴) تغییر دادن

۸۹. گزینه ۳ درست است.

(۱) خسارت وارد کردن، آسیب یا زیان رساندن (۲) کاهش دادن

(۳) بهبود بخشیدن (۴) جمع‌آوری کردن

۹۰. گزینه ۲ درست است.

(۱) اطلاعات (۲) آفرینش، خلقت (۳) آلودگی (۴) اختراع

۹۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) حمله کردن (۲) منعکس کردن (۳) ترک کردن (۴) مبادله کردن

۹۲. گزینه ۴ درست است.

(۱) مکانیکی (۲) اساسی، مهم، اصلی (۳) بومی (زبان ...) (۴) هسته‌ای

۹۳. گزینه ۲ درست است.

کارهای خوب کارگران مورد قدردانی خواهد بود اگر رئیس شرکت منصف باشد.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

مدیریت مدیر شرکت به کارگران اجازه می‌دهد چیزی را یاد بگیرند تا اینکه آن‌ها بتوانند مهارت‌های شغلی خودشان را توسعه دهند.

(۱) هماهنگی (۲) انصاف (۳) انعام، پاداش (۴) مدیریت، رهبری

۹۵. گزینه ۳ درست است.

برطبق متن، مدیری که این ویژگی‌ها یا خصوصیات را دارد، توسط هر شرکتی استخدام خواهد شد.

۹۶. گزینه ۴ درست است.

اگر رئیس به‌طور هماهنگ رفتار کند، کارگران خواهند دانست که او هر روز از آن‌ها چه انتظاری دارد.

۹۷. گزینه ۲ درست است.

بر طبق متن، نوشتار بیانگر صداهایی است که به هنگام صحبت کردن تولید می‌کنیم.

۹۸. گزینه ۳ درست است.

می‌توانیم از این متن بفهمیم که انسان‌ها از زبان شفاهی یا گفتاری استفاده می‌کردند.

۹۹. گزینه ۲ درست است.

طبق پاراگراف ۲، یک کارشناس ماهر کسی است که در انجام کارها کارآمد باشد.

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

نویسنده اعتقاد دارد که اگر از تکنیک‌های گفتاری در سخن روزمره خودمان استفاده کنیم، یک گفتگوی جالبی خواهیم داشت.

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

درست $\rightarrow P \Rightarrow [q \Rightarrow (r \vee S)]$ درست $\rightarrow q \Rightarrow (r \vee S)$ درست $\rightarrow r \vee S$ درست $\rightarrow S$

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

نادرست q ، نادرست $P \rightarrow P \vee q$ نادرست $P \vee q$ و درست $P \Leftrightarrow (r \vee S)$

نادرست $S \wedge r \rightarrow S$ نادرست S و نادرست $r \rightarrow r \vee S$ نادرست $P \rightarrow r \vee S$

$P \wedge q \rightarrow S \wedge r \equiv P \wedge q$ نادرست

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

$$P \wedge q \rightarrow \begin{cases} P \text{ د}, q \text{ ن} \rightarrow \sim q \text{ د} \rightarrow P \vee q \text{ د} \rightarrow (\sim q \wedge (P \vee q)) \text{ د} \equiv P \text{ د} \\ P \text{ ن}, q \text{ د} \rightarrow \sim q \text{ ن} \rightarrow \sim q \wedge (P \vee q) \text{ ن} \equiv P \text{ ن} \\ P \text{ ن}, q \text{ ن} \rightarrow \sim q \text{ د} \rightarrow P \vee q \text{ ن} \rightarrow (\sim q \wedge (P \vee q)) \text{ ن} \equiv P \text{ ن} \end{cases}$$

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

$P \Rightarrow P \wedge q$

ارزش $P \Rightarrow P \wedge q$ به ارزش q بستگی دارد $\rightarrow$ درست P

اگر q نادرست باشد $P \Rightarrow P \wedge q$ نادرست است.

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$\sim (P \Leftrightarrow q) \equiv (P \wedge \sim q) \vee (q \wedge \sim P)$

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

$\sim (P \Rightarrow q) \equiv P \wedge \sim q$

$$\begin{aligned} \sim [(r \wedge S) \Rightarrow (r \vee S)] &\equiv (r \wedge S) \wedge [\sim (r \vee S)] \\ &\equiv (r \wedge S) \wedge (\sim r \wedge \sim S) \\ &\equiv (r \wedge \sim r) \wedge (S \wedge \sim S) \\ &\equiv F \wedge F \\ &\equiv F \end{aligned}$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

$(P \Rightarrow q) \Rightarrow (q \vee \sim P)$

P	q	$P \Rightarrow q$	$q \vee \sim P$	$(P \Rightarrow q) \Rightarrow q \vee \sim P$
د	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	د
ن	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{aligned} P \Rightarrow q &\equiv \sim P \vee q \\ P \Rightarrow (q \Rightarrow r) &\equiv \sim P \vee (q \Rightarrow r) \\ &\equiv \sim P \vee (\sim q \vee r) \\ &\equiv (\sim P \vee \sim q) \vee r \\ &\equiv \sim (P \wedge q) \vee r \\ &\equiv (P \wedge q) \Rightarrow r \end{aligned}$$

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

$$P \wedge q \rightarrow \begin{cases} P \text{ د}, q \text{ ن} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \text{ د}, \sim (q \Rightarrow P) \text{ ن} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \vee \sim (q \Rightarrow P) \text{ د} \equiv P \vee q \\ P \text{ ن}, q \text{ د} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \text{ ن}, \sim (q \Rightarrow P) \text{ د} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \vee \sim (q \Rightarrow P) \text{ د} \equiv P \vee q \\ P \text{ ن}, q \text{ ن} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \text{ ن}, \sim (q \Rightarrow P) \text{ ن} \rightarrow \sim (P \Rightarrow q) \vee \sim (q \Rightarrow P) \text{ ن} \equiv P \vee q \end{cases}$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$\sim r \text{ درست} \rightarrow r \text{ نادرست} \rightarrow \sim S \text{ نادرست} \rightarrow S \text{ درست} \rightarrow P \text{ درست} \rightarrow \sim P \text{ نادرست} \rightarrow q \text{ درست}$$

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$\sqrt{a^2} = |a| \Rightarrow a + b = a^2 - a + b \Rightarrow a^2 - 2a = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 & \text{غ ق} \\ a = 2 & \text{ق ق} \end{cases}$$

$$a = 0 \Rightarrow f = \{(0, 0), (0, b), (b^2, 2b + 1), (0, b), (0, 4b)\}$$

$$b = 4b = 0 \Rightarrow (0, 0) \in f, (0, 1) \in f \text{ تابع نیست}$$

$$a = 2 \Rightarrow f = \{(4, 4), (2, 2 + b), (b^2, 2b + 1), (2, 2 + b), (4, 4b)\}$$

$$4b = 4 \Rightarrow b = 1 \Rightarrow f = \{(4, 4), (2, 3), (1, 3), (2, 3), (4, 4)\} \text{ تابع است}$$

$$f = \{(4, 4), (2, 3), (1, 3)\}$$

$$D_f = \{4, 2, 1\} \Rightarrow 4 + 2 + 1 = 7$$

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

یک تابع مانند f از مجموعه A به مجموعه B ، قانون یا ضابطه‌ای است که به هر عضو A دقیقاً یک عضو از مجموعه B را نسبت دهد.

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

$$(b, a^2), (b, 2a - 1) \Rightarrow a^2 = 2a - 1 \Rightarrow a^2 - 2a + 1 = 0 \Rightarrow (a - 1)^2 = 0 \Rightarrow a = 1$$

$$f = \{(1, 1 - b^2), (1, a^2), (1, 2b + 1), (b, 1), (2, c)\}$$

$$f \text{ تابع ثابت است} \Rightarrow c = 1, 1 - b^2 = 2b + 1 = 1 \Rightarrow b = 0$$

$$f = \{(1, 1), (1, 1), (1, 1), (0, 1), (2, 1)\} = \{(1, 1), (0, 1), (2, 1)\}$$

$$a + b + c = 1 + 0 + 1 = 2$$

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} b+1=a+4 \\ a+1=b+2a \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-b=-3 \\ a+b=1 \end{cases} \Rightarrow 2a=-2 \Rightarrow a=-1 \Rightarrow b=2$$

$$(c, -1) \Rightarrow c = -1$$

$$f = \{(2, 2), (3, 3), (0, 0), (-1, -1)\}$$

$$2+3+0+(-1)=4$$

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) + f(-x) = x + (-x) = 0 \Rightarrow f(-x) = -f(x)$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

موارد غلط در گزینه‌های دیگر و اصلاح آنها:

(۱) تاریخ اسلام ← تاریخ ایران

(۳) نثر آن در مقدمه ساده و عالمانه و در اصل کتاب مصنوع ← نثر آن در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه

(۴) مجالس سبعة ← مکاتیب (توضیح مقابل اثر به مکاتیب مربوط است.)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

موارد غلط و اصلاح آنها:

(ب) در اندیشه ادیبان این دوره، صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت.

(ه) مدعیان عرفان که به اقتضای زمانه با مغولان کنار آمده بودند اندک اصالت خود را از دست دادند.

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

سادگی نثر همه جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

موارد غیر پاسخ:

(ج) در مورد با برنامه است.

(د) ظفرنامه قدیمی‌ترین کتاب درباره تیمور است. (نه ساده‌ترین و نه درباره اجداد مغولان)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

واژه‌های غلط و اصلاح آنها:

* نثر ساده کم‌کم در قرن هفتم ... ← نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم * ایلخانان ← تیموریان * نثر فنی ← نثر ساده

* جای نثر ساده را می‌گیرد ← جای نثر فنی را می‌گیرد * عزیزالدین بن محمد نفسی ← ملاحسین واعظ کاشفی

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه غلط: ویژگی فکری: شعر عرفانی با مضمون فراق

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد درست:

(۲) تشبیه «انوار حقیقت» - انبیاء برای ابلاغ آموزش شریعت و طریقت و حقیقت مبعوث شده‌اند.

(۳) سجع بین «شریعت - طریقت - حقیقت» «گفت - کرد - دید» «بیاموزد - یاد گیرد» «به جای آورد - روی نماید» -

لزوم آموختن و عمل به ضروریات شریعت و طریقت

(۴) تشخیص «انوار حقیقت» - مفهوم عمده متن، با شریعت و طریقت می‌توان به حقیقت رسید.

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

- (۱) تشخیص (علاج کردن شب‌نم - دل داشتن لاله)
- (۲) دامن مجازاً وجود - داغ ایهام دارد به معنی ۱- سیاهی درون لاله ۲- عزا و غم
- (۳) واژه‌آرایی [کف - دامن (دامان)] - تضاد بین دشواری، آسانی.
- (۴) داغ ایهام دارد و نه ایهام تناسب (چون هر دو معنی در بیت کاربرد دارد) - تشبیه «خط سرنوشت» درست است.

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

وجه شبه در گزینه‌های نادرست:

- (۱) سجده کنم (۳) گریان، بریان، گذران، کباب
- (۴) صد عقوبت دید (توجه: مرغ دل که اضافه تشبیهی است فاقد وجه شبه است، در واقع ارکان تشبیه این بیت عبارتند از: مرغ دل در صید خونخواره چون گنجشک در چنگ عقاب صد عقوبت دید.

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های موجود:

- جناس (دست - پست) تشبیه (اطفال حادثات) کنایه (دست از جهان بشوی کنایه از ترک کردن)
- استعاره (میوه استعاره از لذت، خوشی، فایده - شاخ پست استعاره از دنیای بی‌ارزش - حادثات جان‌بخشی دارد) ایهام (پست به دو معنی: پایین - بی‌ارزش در بیت کاربرد دارد).

۱۲۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

- (۱) علت اینکه آشیانه پرندگان به شکل کاسه است این است که نسیم صبح، نشانی از محبوب را در آن بیندازد (حسن تعلیل)
- (۲) عشق - دل بحر جان‌بخشی و استعاره دارند. توجه: عقده گرداب هم می‌تواند اضافه استعاری و تشخیص باشد.
- تشبیه عشق به بحر - دل به گرداب
- (۳) تضاد بین خنده گل - گریه گلاب - بیت فاقد اشتقاق است.
- (۴) بیت به داستان حضرت خضر - اسکندر - طلب آب حیات تلمیح دارد.
- آرایه‌های دیگر در گزینه‌ها دیده نمی‌شود.

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی طرفین تشبیه در هر گزینه:

- الف) خامشی (مشبه) دریا (مشبه به) گفت و گو (مشبه) خس و خاشاک (مشبه به)
- ج) پیرهن خاشاک (مشبه) عبیر (مشبه به)
- د) هر موجی (مشبه) کشتی نوح (مشبه به)
- موارد ب - ه فاقد تشبیه (دارای جملات اسنادی) هستند.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های منظور:

- (۱) تشبیه (میزان عدل) استعاره و جان‌بخشی (عشق) خون (مجازاً مرگ)
- (۲) تشبیه (دفتر گل) استعاره (آب از اشک - شب‌نم استعاره از قطرات عرق - بلبل استعاره از عاشق - جان‌بخشی بر بلبل) فاقد مجاز.
- (۳) مجاز (حرف مجازاً به معنی سخن - لب مجازاً به معنی دهان) استعاره (رخنه افسوس استعاره از دهان) فاقد تشبیه.
- (۴) استعاره (خس - خسرو - شب‌دیر به ترتیب استعاره از هر فرد نالایق و حقیر - هر فرد ارزشمند - ایزد شب) فاقد تشبیه - مجاز.

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

نوع ترکیبات اضافی:

- (۱) قلب دل: استعاری *چتر خواهش - دام اجل: تشبیهی (دام اجل می تواند استعاری نیز تلقی گردد).
- (۲) شعله آتش: تعلقی * لوح مزار - اکسیر بقاء: تشبیهی
- (۳) همگی: تشبیهی (شبهای تنهایی می تواند استعاری یا تعلقی در نظر گرفته شود ولی با توجه به گزینه های مردود دیگر، باید اضافه تشبیهی در نظر آید).
- (۴) باد صبا: اضافه توضیحی و فاقد آرایه تشبیه یا استعاره است. * آغوش خیال - تلخی عشق: استعاری (تلخی عشق می تواند تعلقی و فاقد آرایه نیز تلقی گردد).

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

نوع مجازها در هر گزینه:

- (۱) عنان - دست (هر کدام ۲ بار) مجازاً به معنی اختیار - قدرت (همگی مجاز همراهی و ملازمت هستند).
- (۲) دست به معنی چنگ مجاز کلیه - سر به معنی زندگی و وجود مجاز همراهی و ملازمت
- (۳) دل به معنی محبت و احساس مجاز محلیه - جعد به معنی زلف مجاز همراهی و ملازمت
- (۴) هزار سال به معنی سال های بی شمار مجاز جزئیه - خاک به معنی گور مجاز محلیه

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

وزن و هجاهای دارای اختیار است:

- (۱) فعلاتن فعلاتن فعلین ← گ ن ه ← گ ن هی * خ ط ا ی ← خ ط ا ی ی
- (۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن ← گ نا ه ← گ نا هی
- (۳) فعلاتن فعلاتن فعلین ← س ر ک ا ر ← س ر ک ا ری * مصراع دوم ← ب ق ا ی ← ب ق ا ی ی
- (۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن ← نی رن گ ← نی رن گو * ری ش ← ری شی

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

وزن گزینه ها:

- (۱) مفاعیلن × ۴ (۲) مفاعیلن × ۲ فعولن (۳) فعلاتن × ۳ فعلین (۴) فاعلاتن × ۳ فاعلن

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

اختیار همزه در گزینه ها:

- (۱) ط ر بن گی ز * مص رس ت ر حی مس ت (فعلاتن × ۳ فعلین)
- (۲) تقطیع مصراع دوم: ک ر حی مس ت غ و رس ت و دود (فعلاتن × ۳ فعلین)
- (۳) فاقد اختیار حذف همزه با وزن (فاعلاتن × ۳ فاعلن)
- (۴) تقطیع مصراع اول: س ع ی می نس ت ک در آ ت ش آن دی ش چ عود (فعلاتن × ۳ فعلین)

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

وزن گزینه ها:

- (۱) مفعول فاعلاتن × ۲ (هرچند این وزن آموخته نشده ولی دانش آموزان با رد گزینه به جواب درست می رسند).
  - (۲) مفاعیلن × ۴ (۳) فاعلاتن × ۳ فاعلن (۴) فعلاتن × ۳ فعلین
- توجه: در اغلب موارد در اوزان همسان؛ با تقطیع هجایی اولین کلمات به جواب می رسیم.

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

وزن گزینه پاسخ (مفاعیلن × ۴) و گزینه های دیگر (فاعلاتن × ۳ فاعلن) است.

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

وزن گزینه پاسخ (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلین) است. توجه: هدف از طراحی این سؤال آمادگی دانش آموزان عزیز برای آشنایی و درک اختیارات وزنی (به ویژه در رمل مثنی مجنون محذوف: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلین) است که در تمرینات تحلیل فصل دوم کتاب درسی به آن پرداخته شده است.

به عبارتی، رکن اول در این بحر می‌تواند به جای فعلاتن، فاعلاتن بیاید و در کن آخر می‌توانیم به جای فعلن، فع لن داشته باشیم در هر صورت وزن با «فعلاتن» شروع می‌شود و در صورت محذوف بودن با «فعلن» خاتمه می‌یابد. در پایه دوازدهم با این وزن آشنا تر خواهید شد.

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

مفهوم گزینه پاسخ: «توصیه به دور اندیشی» است و گزینه‌های دیگر: «همراهی سختی و آسانی»

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

مفهوم درست گزینه‌های غلط:

(۱) ترک ظواهر و مادیات (۲) توصیه به ایمان و دوری از کفر

(۳) تأکید بر طلب عشق واقعی

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

معانی این واژه: انگشت – سرانگشت (مفهوم بیت: همه امور را از خدا بدان)

(مورد سؤال از کارگاه تحلیل فصل دوم انتخاب شده است.)

تاریخ (۲)

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

یمن از زمان پادشاهی خسرو انوشیروان به تصرف ساسانیان درآمد. (درس ۸ ص ۸۰)

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

اعراب مسلمان نخست در قادسیه سپاه ایران را به سختی شکست دادند و تیسفون پایتخت پُر آوازه ساسانیان را پس از مدتی، محاصره و تسخیر کردند. (درس ۸ ص ۸۲)

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

حملات جدی اعراب به ایران در زمان خلافت عمر بن خطاب صورت گرفت. (درس ۸ ص ۸۱)

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

ساکنان برخی شهرها و مناطق ایران مانند همدان، ری، فارس و به‌خصوص شهر استخر که خاستگاه خاندان ساسانی بود، بارها بر اعراب شوریدند. (درس ۸ ص ۸۳)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

در دربار فاطمیان خزانه‌ای مخصوص لباس وجود داشت و دارای انباری از لباس‌های متنوع بود که در مناسبت‌های گوناگون و متناسب با فصول مختلف میان کارکنان دربار توزیع می‌شد. (درس ۷ ص ۷۸)

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آن جا پایه‌ریزی کند. (درس ۶ ص ۶۳)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

یکی از معایب این سبک تاریخ‌نگاری این است که نویسندگان، هیچ نقدی و نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند. (درس ۲ ص ۱۷)

۱۴۸. گزینه ۴ درست است.

کتاب المسالك و الممالك، تألیف ابن‌خردادبه است. (درس ۱ ص ۹)

۱۴۹. گزینه ۳ درست است.

حضرت محمد(ص) در سال بعد از ۱۱ بعثت، دوازده مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکان موسوم به عقبه منا با پیامبر بیعت کردند. این بیعت در تاریخ به پیمان عقبه اول معروف شده است. در مراسم حج سال سیزدهم بعثت نیز، ۷۳ مرد و زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمان بستند که به عقبه دوم مشهور است. (درس ۴ ص ۳۲)

۱۵۰. گزینه ۲ درست است.

ساکنان شهر پادگان قزوین، همگی یک‌جا مسلمان شدند. (درس ۸ ص ۸۷)

جغرافیا (۲)

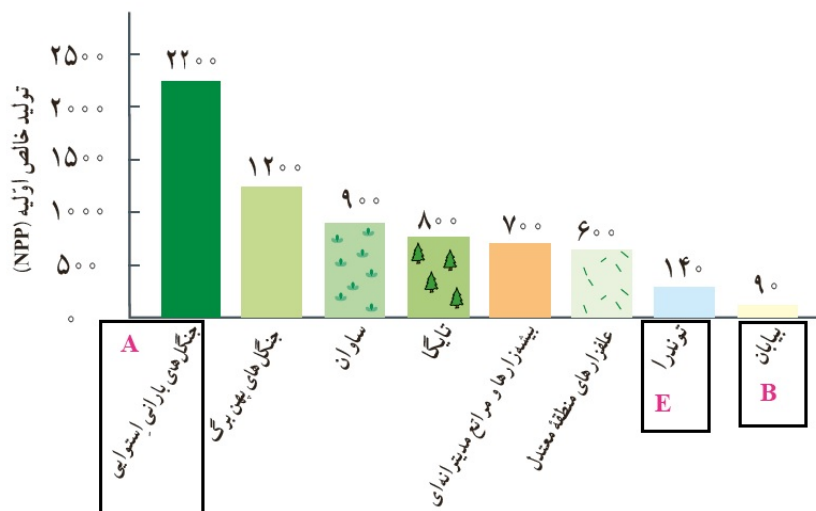
۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

مطابق با این تصویر، کشور ایران به دو بخش شرقی و غربی تقسیم شده است. در این حالت می‌توان گفت نیمه شرقی (۴ ناحیه) و غربی (۵ ناحیه) هر دو بیشتر از یک ناحیه بارشی دارند. بر این اساس کم‌بارش‌ترین در هر دو ناحیه وجود دارد اما پر بارش‌ترین فقط در نیمه غربی است. تعدد و تنوع نواحی بارشی غربی بیشتر از شرقی است. و همچنین در نیمه شرقی همانند نیمه غربی، همه نواحی بارشی، مشاهده نمی‌شود. همان‌طور که در نیمه غربی همه نواحی بارشی کشور مشاهده نمی‌شود.

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

به شکل زیر توجه کنید. همان‌طور که در این تصویر قابل مشاهده است. میزان تولید مواد آلی گیاهان در زیست‌بوم‌هایی که در گروه E قرار دارد (منطقه قطبی) بیشتر از گروه B (بیابان) و کمتر از گروه A (جنگل‌های بارانی استوایی حاره‌ای) است.

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

به‌طور کلی در برخی نواحی، تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها تأثیر مستقیم دارند. از جمله وقوع جنگ که پیامدهایی از جمله مهاجرت‌های اجباری را به‌همراه دارد، یا تقسیمات کشوری (به استان، شهرستان، ...) که با نواحی طبیعی یا انسانی هم‌پوشانی ندارند. همچنین مرزبندی‌های سیاسی بین دو کشور که یک ناحیه قومیتی در دو کشور تقسیم می‌شود. اما وقوع خشکسالی و دیگر تهدیدهای محیطی که منجر به مهاجرت روستاییان به شهرها یا نواحی دیگر می‌شود، تحت تأثیر مستقیم تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها قرار ندارند.

۱۵۴. گزینه ۴ درست است.

به‌طور کلی علل ایجاد بیابان‌ها عبارت‌اند از: الف) استقرار مرکز پُرفشار در نواحی پُرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و در نتیجه، بارش می‌شود. در منطقه جنوب‌حاره‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدي فرو می‌نشینند و منطقه پُرفشار را به‌وجود می‌آورند. در نتیجه، کمربند بیابانی کره زمین در اطراف این دو مدار در سه قاره گسترده شده است. در مناطق قطبی نیز به‌دلیل پُرفشار بودن، امکان صعود هوا وجود ندارد. البته در برخی سواحل قاره‌ها مانند سواحل آمریکای جنوبی و سواحل جنوب‌غربی آفریقا بیابان‌هایی پدید آمده‌اند (بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا) و در این مناطق نیز علت اصلی به‌وجود آمدن بیابان (با وجود اینکه منابع رطوبتی در دسترس هستند) وجود مرکز پُرفشار و صعود نکردن هواست. هرچند جریان‌های آب سرد که از قطب به سمت این نواحی در حرکت‌اند، صعود نکردن هوا را تشدید و تقویت می‌کنند و موجب بیابانی شدن این نواحی می‌شوند. ب) دوری از منابع رطوبت برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرارگرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکل‌ماکان.

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

از بین اشکال کاوشی مطرح شده، دو نوع آن یعنی دشت‌های ریگی و چاله‌های بادی، اندازه دانه‌ها نقش دارد. به‌طوری که در دشت‌های ریگی باد مواد ریز را جابه‌جا کرده و مواد درشت را برجای می‌گذارد و در تشکیل چاله‌های بادی ماسه‌های ریز نقش اصلی را برعهده دارند. همچنین در کلوته‌ها و گرزیدیوها باد با تخریب بخش نرم و در نتیجه باقی‌ماندن بخش مقاوم، این اشکال فرسایش بادی کاوشی را به‌وجود می‌آورد.

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

در هوازدگی فیزیکی، سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض و در هنگام روز و شب و فصل زمستان و تابستان یا یخ زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل، به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند اما در ترکیب شیمیایی آنها تغییری به‌وجود نمی‌آید. اما در هوازدگی شیمیایی، علاوه بر خرد شدن اندازه سنگ‌ها همانند هوازدگی فیزیکی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها نیز تغییر می‌کند. وجه مشترک هوازدگی شیمیایی و فیزیکی تخریب سنگ‌ها به قطعات کوچک‌تر است که در هر نوع آب و هوا و هر نوع مقاومت شکل متفاوتی دارد.

۱۵۷. گزینه ۳ درست است.

توجه داشته باشید شکل مربوطه براساس عرض جغرافیایی و متعاقب آن زاویه تابش عمود تا میل، تنظیم نشده است. بلکه براساس میزان تولید خالص اولیه پس از کسر فتوسنتز است. براین اساس میزان بارش و نواحی مرطوب شرایط مساعدتری دارند و نواحی کم بارشی مانند بیابان (زیست‌بوم‌های مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدي) و توندرا کمترین سهم را در تولید خالص اولیه زیست‌بوم‌های جهان برعهده دارد.

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

نواحی بیابانی از دو ویژگی برخوردار است که می‌توان برای استفاده از آن برنامه‌ریزی نمود. الف) ساعت آفتابی زیاد به‌دلیل زاویه تابش عمود در بیشتر روزهای سال ب) آسمان صاف و بدون ابر؛ بنابراین با کمک ویژگی «الف» می‌توان نیروگاه خورشیدی احداث نمود و برق تولید کرد. و براساس ویژگی «ب» می‌توان تحقیقات نجومی متعددی انجام داد و صنایع هوافضا تاسیس کرد.

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

متن سوال در بخش اول موضوع بالا آمدن سطح آب دریا را مطرح می‌کند که تهدید پیش‌رونده در نواحی ساحلی است. برای این مهم لازم است اقدامات مدیریتی مناسبی را انجام داد. از جمله با نصب انواع حفاظ‌های عمودی می‌توان انرژی امواج را کاهش داد و مانع از هجوم امواج به ساحل شد.

۱۶۰. گزینه ۴ درست است.

همان‌طور که در فصل ۴ بررسی شد، هوازدگی شیمیایی که تحت تأثیر رطوبت بالا قرار دارد در آب و هوای گرم و مرطوب و معتدل مرطوب (A و C) فعالیت بیشتری دارد. به این ترتیب رطوبت بیشتر فعالیت بیشتری را به‌همراه دارد. اما هوازدگی فیزیکی که صرفاً منجر به خرد شدن سنگ‌ها قرار دارد در آب و هوای گرم و خشک (B) فعالیت بیشتری دارد.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۶۱. گزینه ۱ درست است.

وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.
(درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۶۶)

۱۶۲. گزینه ۲ درست است.

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود. (درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۶۵)

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

- هنگامی که جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات، گفت‌وگوها و برخوردهای فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد، در این صورت، چالش‌های جامعه جهانی نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهند بود. (صفحه ۵۵)
- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. (صفحه ۵۷)
- کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیر غربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم‌شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند. (صفحه ۵۸)
- انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست. (صفحه ۶۸) (درس ۷ و ۸ - صفحه ۵۵ - ۵۷ - ۵۸ - ۶۸)

۱۶۴. گزینه ۴ درست است.

- تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیر غربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز هست. (صفحه ۷۰)
- وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد. (صفحه ۶۶) (درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۷۰-۶۶)

۱۶۵. گزینه ۱ درست است.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.
(درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۷۱)

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

- برخورد استعماری غرب، جوامع غیر غربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد.
- خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت فعال و خلق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه، عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی، فرا گیرد. (درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۷۰)

۱۶۷. گزینه ۴ درست است.

به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند. (درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۶۶)

۱۶۸. گزینه ۱ جواب درست است.

جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را مدیریت می‌کند، اما تربیت نخبگان کشورهای غیر غربی بیشتر به شیوه‌های دیگر انجام می‌شود:

الف) توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی
ب) تثبیت مرجعیت علمی غرب
(درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۷۰ - ۷۱)

۱۶۹. گزینه ۲ درست است.

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

- وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به قدرت برتر سیاسی و نظامی کشورهای استعمارگر، موجب می‌شود تا مبادلات تجاری در سطح جهانی به‌گونه‌ای نامتعادل انجام شود و انتقال ثروت، به‌طور مستمر به سوی کشورهای غربی ادامه پیدا کند.

- اقتصاد سرمایه‌محور، در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به‌تدریج، انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

- برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع موجب شد تا جوامع غیر غربی از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار گیرند. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی را نیز در آن‌ها ایجاد می‌کرد. (درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۶۵ - ۶۶ - ۷۰)

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

- امروزه شیوه غالب زندگی اجتماعی در دنیا، زندگی در واحدهایی اجتماعی به نام «کشور» است. (درست) (صفحه ۶۴)

- در دوران استعمار، اقتصاد کشورهای استعمار شده، اغلب در تعامل با محیط جغرافیایی خود و به‌گونه‌ای مستقل بود. (نادرست) (صفحه ۶۵)

- دولت ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در آمریکا پدید آمدند. (نادرست) (صفحه ۶۷)

- صنعت ارتباطات، ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگی خود یاری می‌رساند. (درست) (صفحه ۷۰)

(درس ۸ - فصل ۲ - صفحه ۶۴ - ۶۵ - ۶۷ - ۷۰)

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

الف) پیدایش قدرت‌های سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. در نهایت با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها برخلاف حکومت‌های گذشته، خود را با هویتی دینی نمی‌شناختند؛ بلکه خود را در ابعاد جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی تعریف می‌کردند. دولت - ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند.

ب) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: رشد تجارت، رشد برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد تا تجار، جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که بر فرآیند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران افزود.

ج) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیر غربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم‌شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. کشورهای غربی برای این منظور، در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

د) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی: استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیر غربی در نظام جهانی جدید بود. کشورهای استعمارزده به دو نوع تقسیم می‌شوند؛ برخی از آن‌ها توسط استعمارگران به اشغال کامل نظامی درآمدند، ولی جوامعی که از قدرت مقاومت بیشتری برخوردار بودند و کشورهای غربی نمی‌توانستند به‌صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود درآورند، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند. (درس ۷ - فصل ۲ - صفحه ۵۷ - ۵۸ - ۶۰)

۱۷۲. گزینه ۴ درست است

- سطح اول عقلانیت: فرهنگ جهانی باید به پرسش‌های بنیادی درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

- مسئولیت و تعهد: فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید جهان شمول را فراهم آورد.

- حقیقت: فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

- عقلانیت سطح دوم: فرهنگ جهانی باید بتواند براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد. (درس ۲ - فصل ۱ - صفحه ۱۵ - ۱۶)

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

- روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. پیامد آن دئیسم است.

- روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. پیامد آن دانش‌ابزاری است.

- از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. پیامد آن بحران معرفتی است. (درس ۵ - فصل ۲ - صفحه ۴۲ - ۴۳)

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

الف) شمال غربی شبه‌جزیره عربستان، تحت نفوذ و سلطه امپراتوری روم بود.

ب) در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره به مدینه آمدند.

ج) فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود.

د) رسول خدا (ص) طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام را در شبه‌جزیره عربستان از بین برد. (درس ۴ - فصل ۱ - صفحه ۲۷ - ۲۸)

۱۷۵. گزینه ۲ درست است.

در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آن‌ها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند. هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. آن‌ها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود و ... باشند. آن‌ها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند. این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند. (درس ۳ - فصل ۱ - صفحه ۱۹)

فلسفه

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

تفاوت اساسی فلسفه با سایر علوم به جهت موضوع است و موضوع فلسفه پرسش‌ها و مسائل بنیادین درباره حقیقت و اصل وجود است نه موجودات خاص. این مباحث پایه و اساس سایر علوم محسوب می‌شوند.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

پرسش این گزینه مربوط به علومی مانند روان‌شناسی یا جامعه‌شناسی است که از روش تجربی استفاده می‌کنند.

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

چون علم به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، فیلسوفان به مبحث توانایی انسان در شناخت هستی نیز می‌پردازند.

۱۷۹. گزینه ۳ درست است.

برای مسائلی که در ریاضیات مورد بررسی قرار می‌گیرند نیز از روش عقلی استفاده می‌شود.

۱۸۰. گزینه ۲ درست است.

در فلسفه جامعه‌شناسی به این موضوع بنیادین مطرح شده در علم جامعه‌شناسی پرداخته می‌شود: که آیا اصالت با فرد است یا اصالت با جامعه، یعنی اینکه آیا افکار و اندیشه‌های انسان تابع شرایط اجتماعی است یا نه انسان موجودی آزاد و مختار است و می‌تواند بر جامعه نیز تأثیر گذار باشد.

۱۸۱. گزینه ۴ درست است.

کسانی که فیلسوفانه می‌اندیشند از افکار دیگران تبعیت نمی‌کنند، بلکه تابع برهان و استدلال هستند.

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

فیلسوفان برای نشان دادن اینکه چگونه ممکن است کسی باوری را در زندگی خود انتخاب کند که ریشه آن براساس یک مغالطه است، به ذکر نمونه‌هایی از مغالطات می‌پردازند.

۱۸۳. گزینه ۴ درست است.

افلاطون در رساله جمهوری تمثیلی را بیان می‌کند که به تمثیل غار معروف است و آن را به‌عنوان مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیر منطقی ذکر می‌کند و می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه انسان را به‌سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

۱۸۴. گزینه ۳ درست است.

برای دانش فلسفه نمی‌توان آغازی زمانی و یا مکانی تعیین کرد؛ زیرا در هر کجا که تمدنی شکل گرفته، انسان‌هایی بوده‌اند که درباره مسائل بنیادین زندگی تفکر می‌کرده‌اند اما در یونان باستان بود که نخستین مجموعه‌ها به زبان فلسفی نگاشته شد و از روش تعقلی برای تبیین موضوعات استفاده کردند و دانش فلسفه به‌وجود آمد.

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

مورخان فلسفه، تالس را نخستین اندیشمند یونانی می‌دانند که دارای اندیشه‌های فلسفی مشخصی بوده، از او کتابی به دست ما نرسیده ولی از طریق آثار اندیشمندان و فیلسوفان پس از او می‌توان به اندیشه‌های فلسفی تالس پی برد. او آب را ماده نخستین و عنصر اولیه هستی می‌دانست.

۱۸۶. گزینه ۲ درست است.

سقراط در جوانی با پارمنیدس ملاقات کرد.

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

سقراط می‌گفت از افتراهایی که از دیرباز به من نسبت می‌دادند، این است که می‌گفتند سقراط باطل را حق جلوه می‌دهد و در پی دست یافتن به اسرار آسمان و زمین است.

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

سیسرون می‌گوید سقراط فلسفه را از آسمان به زمین آورد.

۱۸۹. گزینه ۴ درست است.

به‌خاطر توجه ویژه کانت به معرفت‌شناسی، در دوران جدید اروپا فیلسوفان توجه زیادی به این مبحث داشتند.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

گرگیاس که از سوفیست‌ها بود می‌گفت که: اولاً هیچ‌چیز وجود ندارد، ثانیاً بر فرض وجود قابل شناخت نیست، ثالثاً اگر هم قابل شناخت باشد قابل تعلیم به دیگران نیست.

روان‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

روان‌شناسان همانند سایر علوم تجربی، غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش‌ها و همچنین جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش هستند که این امر بر مشاهده و دقت آنها تأثیر جدی می‌گذارد.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

در روش علمی همواره به دنبال جست‌وجوی چیزی هستیم. در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد. گاهی ممکن است، بدون هدف اقدامی صورت بگیرد در این صورت اقدام محقق شده به‌دلیل توجه نداشتن به هدف مشخص، نتیجه‌بخش نخواهد بود.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

پرسش از خود فرد انجام می‌شود و محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد و به صورت‌های مختلف نمره‌گذاری انجام می‌شود.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

رشد هیجانی، مستلزم آگاهی هیجانی از هیجانات خود و اطرافیان است. کودک با دریافت واکنش دیگران به هیجان خود جهت می دهد. هرچه آگاهی از هیجانات مختلف و واکنش اطرافیان بیشتر شود، هیجانات ساده به پیچیده (مرکب) تعمیم می یابد. سایر گزینه ها: گزینه ۳ به رشد شناختی اشاره دارد. گزینه ۲ اشاره به رشد هیجانی دارد. گزینه ۴ اشاره به رشد اجتماعی دارد زیرا ترس از غریبه در سن ۷-۸ ماهگی اتفاق می افتد و نشان از رشد اجتماعی کودک دارد.

۱۹۵. گزینه ۱ درست است.

بسیاری از کودکان در سنین اولیه کودکی در کنار همدیگر بازی می کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می پردازد. به این نوع بازی ها، بازی های موازی گفته می شود که در سنین ۴ تا ۵ سالگی وجود دارد یعنی در محدوده کودکی اول

۱۹۶. گزینه ۳ درست است.

راست گویی، کمک به دیگران، سوءاستفاده نکردن از دیگران حتی وقتی توانش را دارید، قانع بودن به حق خود، اهمیت دادن به مصالح دیگران و ... نمونه هایی از اعمال اخلاقی هستند. ولی قضاوت کردن درباره مسائل ارزشی یک فرآیند ذهنی و شناختی است.

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

نوع نگاه و انتظارات و پردازشی که ما از دنیای پیرامون خود داریم، از منابع مهم توجه است.

۱۹۸. گزینه ۲ درست است.

آشنایی نسبی با محرک: اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می گیرد. یکنواختی و ثبات نسبی: وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می کند؛ در نتیجه، ابعاد جدید آن را در نمی یابد.

تغییرات درونی محرک ها: موضوع مورد توجه اگر به لحاظ معنایی، شرایط متنوع و جذاب داشته باشد، عادت را از بین می برد.

۱۹۹. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۳ عبارت درستی نیست، زیرا اگر از دست دادن را فدای هشدار کاذب کنیم یا برعکس، بستگی به اهمیت تکلیف دارد.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

در این تصویر، سطح پشتی به صورت منقطع احساس می شود، اما به صورت پیوسته ادراک می شود یعنی ادراک ما از آن، براساس اصل استمرار شکل می گیرد. علاوه بر این، سطحی را که در پشت سطح دیگر می بینیم، به صورت یک سطح کامل ادراک می شود که بیانگر سازمان دهی ادراکی، براساس اصل تکمیل هم است.

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

رمزگردانی به انواع شنیداری، دیداری و معنایی تقسیم می شود. رمزگردانی شنیداری و دیداری از جمله رمزگردانی حسی محسوب می شود. رمزگردانی های حسی یا معنایی می توانند به صورت جز به جز یا کلی و خلاصه باشند.

۲۰۲. گزینه ۱ درست است.

بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.

۲۰۳. گزینه ۴ درست است.

حافظه معنایی به دانش عمومی فرد گفته می شود که مستقل از هویت شخصی فرد است. این اطلاعات دارای زمان و مکان مشخصی نیستند و بین افراد مختلف مشترک اند. بیان جزئیات جنگ جهانی اول و دوم در سر کلاس تاریخ جزو این دسته اطلاعات است.

۲۰۴. گزینه ۳ درست است.

از آن جا که شکل گیری حافظه کاری، علاوه بر اثرپذیری، تابع استفاده ما هم هست، بنابراین ظرفیت ذخیره سازی و زمان بازیابی اطلاعات، برخلاف حافظه کوتاه مدت می تواند بیشتر باشد.

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

برای کاهش اثر تداخل مطالب، یادگیری عمیق داشته باشید. سعی کنید علاوه بر واژگان، معانی آن ها را هم بفهمید. وقتی که ابیات شعری را حفظ می کنید، گاهی اوقات بیت های مختلف یا مصرع هر بیت راجا به جا می کنید، علت آن یادگیری سطحی و در نتیجه تداخل اطلاعات است.